

MÀRIUS SERRA

D'ON TREC EL TEMPS

Empúries

Màrius Serra

D'on trec el temps

Editorial Empúries

Barcelona

© Màrius Serra, 2017, per mediació de MB Agència Literària SL

Primera edició: març del 2017

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
Av. Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual
Impressió: Limpergraf
DIPÒSIT LEGAL: B. 3.986-2017
ISBN: 978-84-16367-97-9

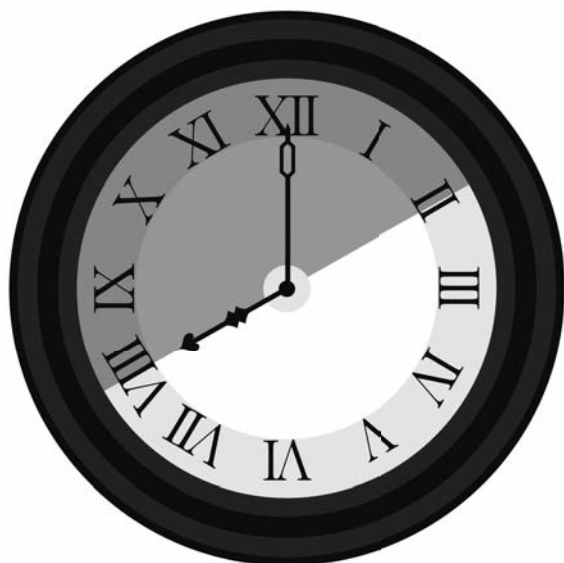
Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Sumari

Introducció	7
Instruccions d'ús	9
Torn de matí: de vuit a dues	11
Les vuit del matí	13
Les nou del matí	35
Les deu del matí	45
Les onze del matí	55
Migdia	65
La una del migdia	73
Torn de tarda: de les dues a les vuit del vespre	81
Les dues de la tarda	83
Les tres de la tarda	101
Les quatre de la tarda	109
Les cinc de la tarda	117
Les sis de la tarda	125
Les set de la tarda	137
Torn de nit: de les vuit del vespre a les dues de la matinada	157
Les vuit del vespre	159

Les nou del vespre	177
Les deu de la nit	185
Les onze de la nit	197
Mitjanit	209
La una de la matinada	223
Vida onírica: les sis hores de son	235
Les dues de la matinada	237
Les tres de la matinada	247
Les quatre de la matinada	255
Les cinc del matí	265
Les sis del matí	273

Torn de matí:
de vuit a dues

Les vuit del matí

*Llegeixo. Tot el temps que dedico a llegir
és temps guanyat.*

Molta gent diu que no llegeix per falta de temps, de la qual cosa es dedueix que si tingués més temps llegiria més. És una excusa barata, perquè llegir vol temps però també dona temps. S'ha parlat molt del bloqueig de l'escriptor, però hi ha un bloqueig del lector. Per tal de desactivar-lo és molt útil, abans d'emprendre la lectura d'un llibre, calcular-ne el temps aproximat que trigaràs a llegir-lo.

TEMPS ESTIMAT DE LECTURA (TEL)

El temps estimat de lectura d'un text és una informació freqüent en l'era digital per analogia amb la durada dels vídeos, que consta a peu de pantalla. Conèixer el TEL d'un text desactiva la por de llegir-lo perquè emmarca la lectura en un període de temps finit. Per això els mitjans digitals inclouen el TEL a la capçalera dels articles. Es considera que els adults escolaritzats llegeixen a una velocitat mitjana de tres-centes paraules per minut. Un lector constant pot llegir el doble de ràpid sense cap esforç. Jo, en català i en castellà, llegeixo a unes 800 ppm, tot i que depèn del gènere (i de l'estil de l'autor). Aquest primer capítol de 8-14 h, que en teoria cobreix sis hores, me'l llegiria en menys de vint minuts. I, a aquesta mateixa velocitat lectora, les vint-i-quatre hores del llibre sencer en una mica més d'una hora.

- Si vols saber més amagatalls d'on trec el temps, salta a les nou.
- Si ho vols ampliar continua llegint.
Temps estimat de lectura fins a la fita següent, a una mitjana de 400 ppm: 7 minuts.

TEL VERSIÓ AMPLIADA

Els suports digitals permeten calcular el TEL fàcilment, però encara que llegeixis en paper val la pena invertir una estona per calcular quant de temps t'ocuparà una lectura. El pots calcular en un parell de minuts. D'entrada, tria tres ratlles extretes de tres pàgines diferents, compta les paraules que contenen, multiplica'n la mitjana per les ratlles que té cada pàgina i després per les pàgines del llibre. Finalment, fes el càlcul temporal.

Vegem-ne un exemple, extret de l'última novel·la que he publicat. En reproduueixo tres ratlles de tres pàgines diferents: «El taxista s'enfurisma i toca la botzina» (7 paraules), «Encara estic espantada, fill meu, però no voldria pas deixar» (10) i «Aquella festa perpètua es va acabar el dia que les mares» (11). $7+10+11$ fan 28. $28:3$ implica una mitjana de 9,33 paraules per ratlla. El nombre de ratlles per pàgina és de 34 i les pàgines, 468. El càlcul aritmètic, doncs, estableix que la novel·la té aproximadament 148.512 paraules. Com que encara en conservo el fitxer Word al disc dur del meu ordinador, ho comprovo. El comptador de Word només me'n dona 141.676 . La diferència deu provenir de les pàgines en blanc, perquè la novel·la té sis capítols numerats i l'edició els presenta precedits d'una portadella amb el dors en blanc. Si li resto aquesta dotzena de pàgines ja em surten més els números: 144.652 .

Segons la mitjana de lectura de 300 paraules per minut, per llegir la meva última novel·la cal invertir

482,17 minuts, una mica més de vuit hores. Bufa. Si tenim en compte que la novel·la costa 20,50 euros a les llibreries, l'hora de lectura, espero que plaent, surt a 2 euros i 50 cèntims. Barata, barata. I el pot llegir tanta gent com vulgui el propietari de l'exemplar, dividint per dos el cost cada vegada. O rellegir-lo ell mateix tantes vegades com vulgui. No sé com és que els editors o els llibreters no fan servir el cost per hora de lectura com a argument de venda. Esclar que si els lectors més avesats poden llegir al doble de velocitat, l'hora els surt més cara. Ja és ben trist que, fins i tot en això, l'hàbit lector penalitzi.

La velocitat de lectura m'ha encuriolit sempre. He participat en algun concurs informal de lectura ràpida en veu alta, com qui enfila embarbussaments, i també recordo haver competit en velocitat de mecanografia. Normalment per apostes o rampells. A la redacció del diari *Avui*, quan a finals dels vuitanta David Castillo hi coordinava el suplement, un dia vam fer una competició de pulsacions. Molta gent recordarà una pel·lícula francesa força recent, *Populaire* (2012), que reproduïx els campionats oficials de velocitat entre mecanògrafes que se celebraven a Europa i als Estats Units a finals dels anys cinquanta.

Tot això és relativament senzill d'organitzar, de comptabilitzar i d'entendre. Però la lectura en veu baixa és una altra cosa. En la lectura pròpiament dita que tots els lectors constants fem en silenci, abstractes en el llibre que tenim a les mans, influeixen moltes variables. La llengua, per exemple. Jo llegeixo habitualment en unes quantes llengües, però no

vaig al mateix ritme en català que en italià. Tampoc es llegeix a la mateixa velocitat una novel·la negra que un assaig filosòfic.

Per això em crida l'atenció que es parli de velocitat mitjana amb tanta precisió. Com es pot mesurar la velocitat de lectura? Una pregunta que en comporta una altra igualment concreta: què vol dir llegir? Em consta que hi ha tècniques per augmentar la velocitat de lectura i després hi ha la lectura en diagonal que tots hem practicat alguna vegada quan havíem de fer-ne via o el que llegíem no ens interessava gaire. Però llegir a salts, també és llegir? M'ho aplico. No és pas per batre cap rècord. Segons com, rellegeixo una frase, salto un o dos paràgrafs enrere, subratllo mitja ratlla, prenc nota del número de pàgina per localitzar-la i després, potser esperonat per aquestes pauses, salto endavant. Paràgrafs sencers, de vegades pàgines completes. O les llegeixo en diagonal, fullejant més que no pas llegint, com qui busca un tresor concret per tornar-m'hi a detenir una estona llarga. Això també és llegir.

Investigo una mica i de seguida trobo a la xarxa pàgines que ofereixen eines per mesurar la velocitat lectora. D'entre les que exploro, la que em sembla més sòlida figura a la pàgina de Staples, una multinacional que es dedica a la venda de productes d'oficina i que deu considerar aquest contingut com a una bona mostra d'Inbound Marketing. Si vols posar a prova la teva velocitat lectora pitges el botó i t'apareix un text (en anglès) emmarcat en una mena de pantalla de telèfon presidida per un rellotge que

avança. Ho faig. Intento llegir sencer el text que m'hi apareix, però el desfici de la lectura ràpida m'envaieix i no puc evitar saltar-me'n alguna ratlla. Clico el botó inferior que diu Finish i un missatge m'informa, després de felicitar-me, que he llegit 296 paraules en 51 segons. Ah.

Sota el missatge d'enhorabona, però, hi ha tres preguntes de comprensió lectora, amb quatre opcions tancades de resposta. N'encerto només 1 i el redactor de missatges em diu que hauré de repetir la prova. Apareix un altre text emmarcat i el rellotge torna a començar de zero. Al tercer intent descobreixo que si encertes dues o les tres preguntes et calcula la velocitat lectora en paraules per minut. Tot seguit t'informa de la teva posició en relació amb la mitjana nacional, que Staples també situa al nivell dels 300 mots per minut. L'operació acaba amb un divertimento. A partir de la teva mitjana l'eina t'informa de quantes hores hauries d'invertir per acabar-te llibrots com *Guerra i Pau* de Tolstoi, la Bíblia o *La guerra dels mons* de H.G. Wells. La meua primera estadística és paupèrrima. Quedo un 31% per sota de la mitjana nacional (estatunidenca, entenc) i em pronostica que la Bíblia em durarà 75 hores i 22 minuts de lectura constant. Em sembla una eternitat.

L'eina de Staples també inclou una mena de velocímetre associat al cycle escolar. La mitjana de 300 paraules per minut atribuïda a l'adult estàndard és superada per gairebé tots els graus. Només els nens de primària queden per sota, a 250 ppm. Els de secundària llegeixen a una mitjana de 450 ppm, als

professors i universitaris en general els adjudiquen 680 ppm i als universitaris més brillants 800 ppm. Més enllà d'aquestes velocitats lectores ja només hi ha els especialistes. Els que fan lectura ràpida freqüen les 1500 ppm. El rècord mundial, al qual després tornaré, assoleix uns registres de Velociràptor: 4700 paraules per minut. I figura que parlem de llegir, no pas de fullejar.

Com més exploro el tema, més veig que està codificat com un esport. Igual com hi ha cursos de mecanografia, també en trobo específicament dissenyats per augmentar la velocitat lectora. Suposo que n'hi ha hagut sempre, però l'era digital facilita que es pugui cursar a distància. O sense professor. Llegeixo que el QuickReader (d'Inkstone Software) és un programa lector de textos digitals especialment dissenyat per llegir cada cop més de pressa. El programa resalta el text a una velocitat determinada, com en els subtítols d'un karaoke. L'usuari pot controlar la velocitat mitjançant la pantalla tàctil. Accelera o afluixa a copets per adequar el ritme del cursor al dels seus ulls. Ho practico i em sento un llebrer al canòdrom. La idea sembla extreta d'un gimnàs: començar llegint a un ritme baix i anar accelerant, com qui fa càrdio a la cinta de córrer i acaba a l'esprint.

Una altra cosa que em sorprèn és que Staples assegura que la mitjana de longitud dels ebooks que comercialitza és de 136.604 paraules. Ara resulta que la meva última novel·la, la més llarga que he escrit mai i que, en un primer moment, em semblava gruixudíssima, tot just està un pèl per damunt de la

mitjana. Té 141.676 paraules escampades per gairebé 500 pàgines. La dada que llegeixo (lentament) a Staples matisa la percepció que en tenia, perquè jo hauria dit que la meua novel·la estava molt per damunt de la mitjana. Sovint, en el món dels llibres, el coneixement de les xifres (de venda) contradiu moltes percepcions del sector. Una altra cosa són les interpretacions que després se'n puguin fer.

Anne Jones ha estat sis vegades campiona del món de lectura ràpida. Exprofessora, viu al Regne Unit. Concretament a Riding Mill, Northumberland. Jones ha sabut trobar la manera de fer visible la seva habilitat més enllà dels campionats de lectura ràpida, que imagino semblants als de Scrabble que he presenciat, i en què sovint he participat. L'any 2007 Jones va saltar als noticiaris de tot el món per la seva lectura (ultra)ràpida del setè lliurament de Harry Potter: *Harry Potter and the Deathly Hallows* (*Harry Potter i les relíquies de la Mort*). L'última novel·la de la saga potteriana és la més llarga de les set. Les seves 199.797 paraules, a la velocitat mitjana de lectura, impliquen unes onze hores. Els lectors més fanàtics de la saga, desficiosos com estaven per conèixer-ne tots els secrets, van afirmar haver trigat menys. D'entre tots els que van declarar haver devorat el final de Harry Potter, el més veloç va assegurar que havia trigat unes quatre hores ininterrompudes. Tota una plusmarca, oi? Doncs bé, la ultralectora Anne Jones hi va invertir quaranta-set minuts.

No ens hem de refiar, només, de la seva paraula. S'ho va llegir durant l'hora del te, i després de tancar

el llibre va oferir una ressenya completa a diversos mitjans, entre els quals Sky News, com a prova de comprensió lectora. La seva velocitat lectora va ser de 4.251 paraules per minut, catorze vegades més de pressa que un lector estàndard. Una bestiesa. N'he vist imatges per YouTube i fa servir un llapis com a punter per no perdre la ratlla. Però no el belluga gaire, només va baixant pel centre de la pàgina. D'altres ultralectors fan lliscar els dits, com si llegissin Braille. Anne Jones no. En té prou amb el llapis. La de l'últim Harry Potter no ha estat l'única lectura pública que ha fet la campiona. De fet, la indústria editorial anglesa l'ha tinguda present en algun altre gran llançament com a element promocional.

Veig que també va participar en la recuperació comercial de la primera novel·la de Harper Lee, una seqüela de la cèlebre *Matar un rossinyol* que l'autora havia escrit just abans. El dia del llançament Anne Jones en va fer una lectura ràpida. El 14 de juliol de 2014, a Cordbridge, va atacar amb decisió les tres-centes pàgines de *Go and set a Watchman (Vés i aposta un sentinella)* i se les va cruspir en vint-i-cinc minuts i trenta-un segons. Quan la lectora silent va tancar el llibre la sala va esclatar en grans aplaudiments, com si fossin al punt d'arribada d'una cursa. L'eufòria es va confirmar amb les preceptives preguntes de comprensió que tanquen qualsevol exhibició de velocitat lectora. Ningú no es planteja a fons la fiabilitat d'aquest mètode de certificació, però és l'únic possible.

En la petita història dels esprinters de la lectura hi ha alguns personatges destacats. Els estatunidencs

es vanten dels seus dos presidents parents: Theodore Roosevelt (1858) i Franklin Delano Roosevelt (1882). Del primer es deia que sovint es llegia un llibre sencer abans d'esmorzar i, si les circumstàncies ho permetien, un parell més després de sopar. El primer Roosevelt practicava un mètode selectiu. O com a mínim això es desprèn del que va escriure en una carta sobre la seva relació amb les obres de Dickens: «La manera més sensata de llegir-lo és simplement saltar-se la palla, la xerrameca, la vulgaritat i la falsetat, per treure profit de la resta». Més que lectura en diagonal sembla parabòlica, cada paràbola un salt.

El segon Roosevelt va millorar la velocitat lectora del seu parent. El mètode de Franklin Delano es basava en l'aglutinació. Va començar concentrant la vista en grups de tres mots alhora. La paraula nua. L'ull captava Laparaulanua com si fos un sol mot. I després saltironejava cap a la dreta, a la recerca d'un altre triumvirat en el qual recolzar per fer el següent bot. L'ull era la pedra plana que bota a la superfície de l'aigua i el cervell el braç de llançador. Quan el jove Franklin Delano va dominar la tècnica bàsica del rebot verbal va començar a aglutinar més paraules de cop. De primer, quatre. Tansolslaparaula. Després, cinc. Tansolslaparaulanua. Cada cop els bots de l'ull sobre la superfície del text s'espaiaven més, i el trajecte de mot a mot es feia més remot. Llegia «L'estructura d'un sonet no és només rimar i quadrar segons és preceptiu» i ho aglutinava: Lestructur adunsonetnoésnomésrimariquadrarsegonsésprecep-

tiu. El trenta-dosè president dels Estats Units, vencedor en quatre eleccions presidencials, va millorar la seva velocitat de lectura fins a l'extrem de llegir paràgrafs sencers com si fossin una sola paraula.

Ningú no va cronometrar mai cap dels presidents Roosevelt, però sobre la seva llegenda es va forjar el desig de tots els lectors ràpids del segle xx. L'acadèmic Harold Bloom, probablement un dels homes de lletres més prestigiosos del segle, es va deixar cronometrar a seixanta mil per hora. Mil paraules per minut. Tenint en compte que *A Portrait of the Artist as a Young Man* (*Retrat de l'artista adolescent*) de James Joyce té 84.826 paraules, l'home de lletres de cognom més joycià trigaria menys de noranta minuts per llegir l'obra d'iniciació de Joyce. Un partit de futbol, sense pròrroga ni penals. O una comèdia convencional, sense entreacte. És evident que una bona velocitat lectora injecta autoestima, enderroca prejudicis i desactiva prevencions. Bloom, amb els seus escrits, ha demostrat ser un lector perspicaç. Però això no impedeix que ens fem una pregunta incòmoda: un lector veloç és millor lector?

L'any 1988 es va estrenar una pel·lícula de Barry Levinson que duia per títol *Rain Man*. Dustin Hoffman hi encarnava el singular personatge de Raymond Babbit, un home afectat per un trastorn de comportament de l'espectre autista, per dir-ho en terminologia del segle XXI. Aquest personatge de ficció, que va comportar un munt de premis i reconeixements per a l'equip de la pel·lícula, es basava en els anomenats *savants*, persones que presenten discapacitats físi-

ques, mentals o motrius però que alhora tenen unes capacitats increïbles per a la lectura, el càlcul i la memorització.

En concret, el *savant* que més va inspirar els autors de *Rain Man* va ser Kim Peel, nascut amb macrocefàlia a Salt Lake City (Utah) l'any 1951 i mort d'un atac de cor el 2009 a Murray (Utah). Les seves evidents dificultats motrius i el fet que en un test ordinari de quocient intel·lectual quedés per sota de la mitjana, no impedié que tingués unes capacitats extraordinàries, fins al punt que li deien Kimputer. La seva prodigiosa memòria retenia tot el que llegia, transformant el seu cervell en un banc de dades pro-Google sobre qualsevol tema de capacitat il·limitada. I pel que fa a la velocitat lectora, es va comprovar que llegia dues pàgines alhora en vuit segons, una amb cada ull. Aquesta lectura dual, simultània, comportava la lectura comprensiva de deu mil paraules per minut. En l'exemple que hem imaginat en mans de Harold Bloom, *A Portrait of the Artist as a Young Man* (*Retrat de l'artista adolescent*) de James Joyce, si el savi acadèmic trigaria menys de noranta minuts, el *savant* reconegut per l'Acadèmia del Cinema en trigaria menys de nou. Un partit de futbol contra una partida (llarga) de blackjack. La pregunta incòmoda d'abans pren deu vegades més de sentit. Un lector veloç és millor lector?

Una sola dada bastarà per respondre. Kim Peel podia memoritzar fil per randa qualsevol llibre que llegís i recordava la pràctica totalitat dels passatges dels més de deu mil llibres que havia llegit, però era

incapaç d'interpretar un poema o dissertar sobre la conclusió d'un assaig. No entenia el que retenia perquè no li calia repensar-ho per recordar-ho. Simplement ho tenia allà. A l'abast. Disponible. Igual com ara tenim la majoria de dades. A un clic. Allà. Disponibles tothora.

•—• Si no tens cap pressa i t'importa un rave el TEL del conte que ve ara continua llegint, però has de saber que te'l pots llegir en uns 5 minuts.

«Al món hi ha 10 tipus de persones: les que coneixen el sistema binari i les que no».

Així és com l'Abelard Peris va cridar l'atenció de l'Eva Cros. Una entrada amb premeditació de científic que va tombar les defenses de la noia. D'això ja fa més d'un any. El sopar posterior encara va anar ple de lletres, zeros i uns, però el pretext alfanumèric va quedar enrere tan aviat la pell va apoderar-se de la relació.

L'Abe treballa d'informàtic. L'Eva és lletraferida. En teoria, responen a tots els llocs comuns sobre els quals s'han construït els tòpics de les dues cultures. En major o menor mesura, l'Abe i l'Eva són, respectivament, Mart i Venus, muntanya i mar, ciències i lletres, uns i zeros, zetes i esses, ziga-zagues i meandres, ànsia i calma, endreça i fressa, ordre i caos, Excel i llibreta... L'Abe és un amant de les llistes. Totes aquestes parelles i moltes més van acabar escrites en el bloc Miquelrius que l'Eva s'havia endut a l'hotel-amb-encant on van passar el seu primer cap de setmana junts. L'Eva comptava d'annotar-hi pensaments, poemes, esbossos, dibuixets i idees esfilagarsades, com feia sempre que viatjava. Però els fulls del bloc van acabar guixats amb altres gèneres literaris: llistes heteròclites, anotacions de partides de cartes, gràfics amb els elements d'algun problema de lògica...

Els últims tretze mesos l'Eva els ha viscut dalt d'una illa voladora plena de les delícies insospitades de l'intel·lecte que l'Abe col·lecciona i comparteix tothora. És lector voraç, fa de la curiositat bandera i

gaudeix portant a la pràctica totes les hipòtesis que se li acuden.

I mai no s'havia vist arrossegada a tantes activitats diferents. De vegades se sent desbordada per la incombustible energia propositiva de la seva nova parella, però en general està molt feliç amb les variadíssimes activitats que li proposa.

Avui fa el pas de presentar-lo a un dels seus cercles més íntims i complexos. Està nerviosa. Res a veure amb el que va significar, en el seu dia, presentar-lo a la família. Els seus pares són molt oberts i ja sabia que l'acollirien mostrant-se encantadors, com així va ser. Tampoc en altres grups de coneguts va sentir aquest neguit. L'Abe la va acompanyar a una sortida amb companys de feina i es va fer amb tothom.

Però avui és diferent. Avui coneixerà el seu cercle més delicat, els components de Lectoescriptura Creativa, el club de lectura i taller d'escriptura amb els quals l'Eva comparteix trajecte vital des de fa tres anys. I no només els coneixerà, sinó que els farà una proposta.

Se li va acudir després que ella li hagués inflat el cap amb tots els problemes que sacsejaven el grup després que el professor els abandonés. L'Abe va analitzar la situació amb exhaustivitat d'enginyer, es va il·luminar i va assegurar a la seva estimada que tenia una solució que els podria anar bé.

En sentir la proposta, l'Eva va quedar convençuda a l'instant. Més encara, va quedar tan bocabadada per la perspiciàcia i l'enginy del seu amant que va arribar a pensar si l'amor no l'encegava.

Però, després de deixar-lo reposar uns dies, va rellegir el projecte i en va quedar totalment convençuda. El dia que li va mostrar el PowerPoint que acabava de fer per exposar-ho davant del grup va pensar que convivia amb un geni.

Aquest matí, però, no pot deixar de sentir un pessigolleig d'inquietud. El distingeix de les mítiques pessigolles ventrals de l'amor perquè aquest també provoca petites fiblades lumbar que no li semblen gaire bon presagi.

Està nerviosa. Li passa pel cap anul·lar la reunió de la tarda. Es reté per no trucar-li a la feina. En aquest any de convivència no ho ha fet mai. Sap que l'alarmaria, de manera que es limita a escriure-li un whatsapp. «Tot bé?» I respon tot d'una amb la icona del dit polze aixecat. I afegeix «Fins a la tarda». Conclusiu. I ja no gosa dir-li res més.

A l'hora convinguda es presenta a l'auditori polivalent de la biblioteca. Així és com anomenen l'única sala acústicament aïllada. L'Abe tot just acaba d'arribar. Nerviosa, el va presentant als companys del grup.

Hi ha mala maror des que el professor d'escriptura creativa els ha abandonat. Tot són retrets retroactius, tothom verbalitza el que mai no hauria gosat dir durant el curs. L'egocentrisme del professor, el seu menyspreu pels alumnes, la poca solidesa del seu criteri...

La conclusió consensuada és que tenia poc talent per a la creació literària i per això es dedicava a l'ensenyament, si és que les sessions agòniques dels seus cursos mereixien acollir-se a aital denominació.

Potser si el professor no s'hagués acomiadat amb una carta tan dura, en la qual no s'està de titllar-los d'inútils, la mala maror no hauria arribat als extrems que ha assolit. Potser si no s'hagués permès una analogia tan bèstia com la d'aconsellar-los el suïcidi, per més que l'adjectivés com un «suïcidi creatiu»...

L'agror ha arribat a uns límits intolerables que han sumit l'Eva en un estat d'agitació que només la intervenció del seu estimat ha pogut apaivagar. D'aquí el projecte que ve ara a exposar-los. La proposta.

Quan, finalment, seuen tots en rotllana a la sala polivalent de la biblioteca l'Abe la torna a deixar bocabadada. Es fa l'amo de la situació des de la primera frase. Capta l'atenció dels aspirants a narrador amb quatre pinzellades i aconsegueix canviar de tendència l'estat anímic general.

—Benvolguts, com ja us deu haver explicat la meva estimada Eva, jo soc informàtic. Podríem dir que no soc de lletres. O no només, tot i que els llenguatges que manejo són tan complexos com el llenguatge verbal. Ella ja m'ha posat en antecedents de la vostra situació. Conec el vostre conflicte amb el professor i sé, també, que després de la publicació del volumet amb els vostres microrelats, ara no sabeu gaire cap a on tirar.

Administra les pauses amb saviesa. És amo dels seus silencis.

—Ho sé. Esteu desorientats, encallats, desanimats. Com a mínim ella ho està. I, com que sempre

estic al seu costat, ho visc cada dia. Ho hem comentat moltes vegades i me n'he fet el càrrec. O almenys crec que entenc l'abast del vostre desassossec. I per això estic aquí. Per fer-vos una proposta. Com ja us podeu imaginar, no tinc cap consell literari per a vosaltres, ni tampoc he vingut a recomanar-vos cap nou professor ni escola.

Nova pausa, aquest cop per teclejar a l'ordinador.

Quan l'Abe encén el projector i obre el PowerPoint alguns dels assistents enretiren una mica la cadira per millorar l'angle de visió. Les potes de les cadires grinyolen i ell aprofita per aixecar-se. Branda un comandament a distància que també projecta un raig roig per fer de punter. Sempre que mostra un PowerPoint li agrada passejar al fons de l'aula i apuntar de lluny a la pantalla.

La primera imatge mostra cinc models caminant de perfil, en una disposició que recorda la imatge emblemàtica de l'evolució, una sèrie de cinc homínids que comença amb un simi camacurt i bracillarg que camina amb una lumbàlgia del quinze i acaba amb un home erecte nu a punt d'enfundar-se un vestit d'Emidio Tucci. En aquesta pantalla de conferenciant enginyós, cadascuna de les cinc models llueix una faldilla més curta que la de l'anterior, des d'una maxi que tapa fins als turmells fins a una mini tan minúscula que tendeix a la inexistència. El subtítol conté dos mots en majúscula: NARRATIVA BREU.

L'Abe insisteix en l'analogia visual que associa la faldilla al relat i els fa una pregunta retòrica, destinada a quedar sense resposta.

—Al principi, fou el dinosaure, però després del microrelat d'un sol mot, què?

Ara l'Eva se sorprèn de descobrir les habilitats teatrals del seu estimat, que fa un gir de ballarí per reforçar la pausa dramàtica i augmenta l'ample de banda del seu particular xuclador d'atenció quan remata l'operació amb una altra pregunta menys enigmàtica.

—Algú sap què és Snapchat?

Hi ha respiracions fondes i rialles que donen pas a uns instants de distensió. Una de les noies més joves del grup explica les característiques d'aquesta xarxa social que permet enviar enregistraments breus que s'autodestruïen al cap de deu segons.

—Només es poden veure si mantens un dit en contacte amb la pantalla tàctil tota l'estona. Si l'atxeques la imatge desapareix, de manera que és difícil fer captures de pantalla.

El grup es reactiva. Hi ha més aportacions sobre detalls de l'aplicació. Més de la meitat dels presents la coneix, però només alguns la fan servir regularment.

—I tu, què envies per Snapchat?

Hi ha murmuris amb doble sentit i finalment l'admissió que és una via excel·lent per enviar imatges de contingut sexual. *Guarrindongades*, diu algú. Ara la sessió canvia de banda sonora. El silenci de biblioteca muta en remor de tertúlia i acaba en rebombori de bar.

La tensió ambiental es desfà com un tou de sucre candi mossegat amb la boca grossa. Basta qualsevol

al·lusió a escenes picants perquè els nervis s'afluixin i tothom canviï d'estat d'ànim. Mode festiu. Rialler. Les bromes sexuals tot ho banalitzen.

—Doncs jo us proposo ser la primera generació de tèsters d'un projecte que pot ser un snapchat textual.

Algú demana què vol dir *tèsters*.

—Els primers usuaris de la versió en proves d'un programa.

Els explica que la nova aplicació en què ja treballa es dirà Snapsript. Fa servir moltes paraules tècniques, però també apel·la al seu amor propi. Els descriu com uns col·laboradors imprescindibles en el desenvolupament d'una aplicació destinada a revolucionar la literatura.

La proposta és molt simple. Les pantalles del seu PowerPoint mostren textos, rellotges i dits amb els capcirons aixafats sobre pantalla plana. El mecanisme per dificultar la captura del text de pantalla és similar: aquí cal prémer amb dos dits sense aixecar-los en cap moment, de manera que no es pugui activar cap altra App i l'única possibilitat de capturar la pantalla completa sigui fent-li una foto amb un altre dispositiu. Això és possible, però els dits taparan una part del text i tampoc no hi figurarà tot perquè la mida de text sempre ocupa més d'una pantalla, sigui el dispositiu que sigui.

La sessió a la biblioteca és un èxit. Tots els membres de Lectoescriptura Creativa s'apunten entusiasmats a fer de tèsters. El nou repte els estimula la imaginació, tan minvada després de fer microrelats cada cop més micro, a instàncies del professor escàpol.

Ara la motivació es basa en la velocitat. Els deu segons de l'Snapchat original són cinquanta a l'Snapscript, i això estableix una longitud mínima dels relats allunyada del dinosaure dorment i la minifaldilla minvant.

En els següents dies, la colla snapscriptora embogirà, picats pel doble repte creatiu d'escriure relats curts que es puguin llegir en menys d'un minut. Cada cop afinaran més per trobar el límit de la velocitat lectora. Els relats de tres-centes paraules, segons la mitjana de mots per minut formalment establerta, deixaran pas als de quatre-centes, després als de cinc-centes, sis-centes...

L'Eva, motivada pel protagonisme sobtat que adquireix entre els membres de Lectoescriptura Creativa, inventarà una veu literària que serà la personificació mateixa del déu Cronos i encetarà una sèrie de relats cada cop més accelerats que es referiran justament a com Cronos veu els seus súbdits, que seran els mateixos lectoescriptors, barallant-se per dominar-lo sense aconseguir-ho mai.

Els adelerats membres del grup de Lectoescriptura Creativa es faran addictes a l'App Snapscript i competiran de manera obsessiva per augmentar la velocitat lectora. Els textos que produiran aniran prescindint, progressivament, de tots els elements que dificultin una lectura accelerada. De primer es desprendran de la subordinació, després de la complexitat sintàctica dels hipèrbatons, aniran reduint la variació lèxica, fins al punt d'arrancar la sinonímia a nivells mínims i, encara, buscaran paraules morfolò-

gicament simples, amb una forta predilecció per les síl·labes obertes com «la nena camina de la mà de la mamà».

L'acceleració lectoescriptora passarà a la història de la literatura. No pas pels textos que produirà, sinó per la seva conseqüència última. Els membres del grup lectoescriptor deixaran de llegir i d'escriure. No només els textos frenètics de l'App Snapscrip, sinó en general. Es passaran a Snapschat per enviar-se gravacions de deu segons i deixaran de llegir tota mena de textos. Per sempre més. Ara al món escolaritzat hi ha 10 tipus de persones, les que llegeixen i les (nou) que no.